[redacted]

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

TER BESLISSING

[redacted]

Aan Minister van SZW

Datum
28 februari 2023

Onze referentie
[redacted]

nota

Motie Kathmann '14 euro per uur bij uitbesteding gemeenten'

Opgesteld door
[redacted]

Bijlage(n)
Bijlage motie Kathmann

Aanleiding

In deze nota informeren wij u over de stand van zaken, van de motie Kathmann (PvdA), de bijbehorende toezegging aan dhr. De Jong (PVV), en uw mogelijke reactie daarop. De motie verzoekt te onderzoeken op welke manier een minimumloon van € 14 bruto per uur voor medewerkers, als eis bij gemeentelijke aanbestedingen gesteld kan worden.

Beslispunt(en)

- Ben u akkoord met bijgevoegde brief als reactie op de motie Kathmann en de toezegging aan de heer De Jong?
- Wij adviseren u hiermee akkoord te gaan en op deze wijze de motie en de toezegging af te doen. Dit punt lijkt politiek op dit moment minder aandacht te hebben. Wij verwachtten daardoor geen of beperkte reacties.

Toelichting

Naar aanleiding van het commissiedebat Arbeidsmarktbeleid 13 april j.l. is in het tweeminutendebat Arbeidsmarktbeleid d.d. 11 mei j.l. de motie Kathmann aangenomen (zie bijlage). Deze motie verzoekt de regering te onderzoeken op welke manier gemeenten € 14 bruto per uur voor medewerkers als voorwaarde kunnen stellen bij aanbestedingen, en wat de eventuele kosten voor gemeenten hierbij zijn. In het genoemde commissiedebat had u reeds aan de heer De Jong toegezegd in kaart te brengen wat de kosten zouden zijn voor één middelgrote gemeente indien de mensen die via een aanbestedingstraject voor de gemeente werken, niet minder verdienen dan iemand die via de gemeente zelf werkt. U stelde voor dit te combineren.

Loonhoogte als aanbestedingseis niet mogelijk

Wat betreft het eerste deel van de motie "op welke manier gemeenten € 14 bruto per uur voor medewerkers als voorwaarde kunnen stellen bij aanbesteding" is het antwoord dat dit niet verenigbaar is met het aanbestedingsrecht. De collega's van EZK en WBJA geven aan dat het stellen van een bepaald salaris als voorwaarde bij de aanbesteding niet mogelijk is onder het aanbestedingsrecht. Het aanbestedingsrecht richt zich op het tot stand komen van de beste prijs/ prijs-kwaliteitsverhouding. Daarnaast kan aan de uitvoering van opdrachten voorwaarden worden verbonden, mits deze voorwaarden verband houden met de voorwerp van de opdracht. Een salariseis heeft daar onvoldoende verband mee en grijpt in op de algemene bedrijfsvoering van de onderneming die het werk en/of opdracht uitvoert. Wel is het mogelijk onder het aanbestedingsrecht om bepaalde voorwaarden te stellen die raken aan het

maatschappelijk verantwoord opdrachtgeven en inkopen, zoals bijvoorbeeld de voorwaarde omtrent 'social return' toe te passen bij opdrachten.
Daarnaast is de voorwaarde van de looneis zoals gesteld in de motie in de praktijk niet of met aanzienlijke meerkosten te controleren en sluit het niet aan bij de aard van opdrachtverlening.

Datum
28 februari 2023

Onze referentie
[redacted]

Meerkosten van hogere looneisen bij aanbesteding niet eenvoudig te achterhalen
Wat betreft het tweede deel van de motie "wat eventuele kosten voor gemeenten hierbij zijn" moeten wij het antwoord schuldig blijven. Naar aanleiding van de motie en in lijn met uw toezegging aan de heer De Jong is via de VNG contact gezocht met een middelgrote gemeente in Nederland, de gemeente Venray. De gemeente Venray gaf na verkenning aan dat dit niet in beeld is te brengen.

De huidige wijze van aanbesteding van dergelijke diensten (schoonmaak, groenvoorziening, afvalinzameling etc.) vindt niet plaats op basis van uurloon, maar op basis van relevante eenheden (bijv. kilogram opgehaalde afval) en/of service levels (zoals de maximaal toegestane grashoogte). De daadwerkelijke (man-)uurbesteding van de inbesteder (aannemer) is niet bekend en ook niet relevant voor de gemeente. Het gaat om de uitkomsten, de resultaten. De invulling daarvan wordt overgelaten aan de opdrachtnemer. Doordat de inzet van de huidige manuren niet bekend zijn en ook niet te achterhalen zijn (bij de gemeente Venray), is een zinnige berekening van de meerkosten, indien € 14 bruto per uur als voorwaarde wordt gesteld of als de eis wordt gesteld dat werkenden niet minder verdienen dan werkenden op soortgelijke functies bij de aanbestedende gemeente, ook niet te maken. Verwachting is, en dit is bevestigd door de VNG, dat dit vergelijkbaar is bij andere gemeenten.

Nader onderzoek door een externe partij is mogelijk, bijvoorbeeld door bij aannemers van één middelgrote gemeente cijfers op te vragen en deze te analyseren. Dergelijk onderzoek kost echter aanzienlijke tijd en capaciteit en naar verwachting levert dit geen of beperkte resultaten. Resultaten zijn afhankelijk van medewerking van de aannemers en de inrichting van hun administratie. Daarnaast zijn op basis van de huidige aanbestedingswet eventuele uitkomsten niet relevant. Om deze reden is het onderzoek niet op die wijze uitgevoerd.

Antwoord aan kamer via separate brief
In de reactie op de motie en toezegging hebben wij bovenstaande toegelicht (zie brief). De reactie hebben wij opgenomen in een separate brief, omdat er de komende periode geen brieven richting de Tweede Kamer gaan die dit onderwerp raken. Graag vernemen wij of u akkoord bent om deze brief te versturen.